
Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών
Φιλοσοφική Σχολή
Τμήμα Μουσικών Σπουδών

Μουσική και Γλώσσα

Συνέδριο

---

23 και 24 Νοεμβρίου 2012

Νέο Αμφιθέατρο “Α. Αργυριάδης”
Κεντρικό Κτίριο Πανεπιστημίου Αθηνών
Πανεπιστημίου 30 Αθήνα

Πρόγραμμα συνεδρίου

Παρασκευή 23 Νοεμβρίου

09.00-09.15 Καλωσόρισμα από τον Πρόεδρο του Τ.Μ.Σ. του Ε.Κ.Π.Α. Καθηγητή κ. Ν. Μαλιάρα

09.15-10.45 1^η Συνεδρία: *Θεωρίες I*. Προεδρεύει ο Κ. Τσούγκρας
Χ. Σπυρίδης: «Στοιχεία Θεωρίας Γλωσσών εις την μελέτην των γλωσσών των μουσικών ρυθμών»
Μ. Λέκκας: «Η Μουσική ως τοπογραφική αναπαράσταση μιας μεταφοράς»
Γ.-Μ. Τσερπέ: «Συμβολικά στοιχεία στη μουσική: εκφάνσεις και μορφές»
Ι. Σταϊνχάουερ: «Μια αισθητική προσέγγιση στη μουσικότητα της γλώσσας, της εικόνας και του σώματος»

Διάλειμμα 15 λεπτών

11.00-12.30 2^η Συνεδρία: *Θεωρίες II*. Προεδρεύει ο Ν. Μαλιάρας
Γ. Ζάννος: «Ανάδυση μουσικής γλώσσας από ηχητικά και συμβολικά δεδομένα»
Κ. Τσούγκρας: «Μουσική και Γλώσσα: Μια διεπιστημονική επισκόπηση ενός πολυεπίπεδου συσχετισμού»
Μ. Τσέτσος: «Μουσική και γλώσσα. Μια αναδρομή στη γερμανόφωνη φιλοσοφική συζήτηση με αφορμή ένα κείμενο του Θρασύβουλου Γεωργιάδη»
Χ. Αναγνωστοπούλου: «Η μουσική ως γλώσσα: Μέθοδοι συνοχής στο μουσικό και το γλωσσικό κείμενο»

Διάλειμμα 15 λεπτών

12.45-14.15 3^η Συνεδρία: *Ιστορίες I*. Προεδρεύει ο Χ. Σπυρίδης
Ι. Lerch-Καλαβρυτινού: «Μερικές παρατηρήσεις για τον ρυθμό στις συνθέσεις με ποιητικό κείμενο στο Liber Sancti Jacobi (12^{ος} αιώνας)»
Θ. Κίτσος: «Η χρήση της ελληνικής γλώσσας στη λόγια μουσική δημιουργία της Δύσης κατά το 16^ο και 17^ο αιώνα»
Γ. Ζερβός: «Μορφή, μουσικό νόημα και λεκτικό περιεχόμενο στην άρια “Erbarne dich” από τα *Κατά Ματθαίον Πάθη* BWV 244 του J. S. Bach. Στη μνήμη του Θρασύβουλου Γεωργιάδη (1907-1977)»
Μ. Σιδερέη: «*Prima la musica e poi le parole*: Ένα μουσικοθεατρικό *Capriccio* ή η απάντηση στο μείζον αισθητικό ζήτημα της Όπερας;»

Μεσημβρινή παύση εργασιών

16.30-17.40 4^η Συνεδρία: *Ιστορίες II*. Προεδρεύει η Ι. Lerch-Καλαβρυτινού
Στ. Ψαρουδάκης: «Μεσομήδους *Ύμνος εις Ήλιον* (2^{ος} μ.Χ. αιώνας): η ανάδυση του λόγου στο μέλος»
Θ. Αποστολόπουλος: «Τόνος και μέλος στους προσωδιακούς κανόνες του Δαμασκηνού»
Α. Γ. Χαλδαιάκης: «Η Βυζαντινή Μουσική ως “Tabula Rasa” ή Ποια (θα έπρεπε να είναι) η “γλώσσα” της Βυζαντινής Μουσικής;»

Διάλειμμα 20 λεπτών

18.00-19.30 5^η Συνεδρία: *Ιστορίες III*. Προεδρεύει ο Α. Γ. Χαλδαιάκης
Μ. Πυλιαρού: «Όταν η μουσική συναντάει την ποίηση. Έλληνες μελοποιημένοι ποιητές (τέλη 19^{ου} αιώνα έως μέσα 20^{ου})»
Θ. Τρικούπης: «Χρήσεις του δυναμικού και μελωδικού τονισμού στη

- νεοελληνική μελοποίηση»
Ν. Μαλιάρας: «Γλώσσες και γλωσσικά ιδιώματα στα έργα Ελλήνων συνθετών του 19ου και του α΄ μισού του 20ου αιώνα. Μερικές παρατηρήσεις»
Κ. Χάρδας: «Αναζητώντας το αέναο, διεκδικώντας το καινούργιο: Ελληνικός μοντερνισμός και αρχαίος ελληνικός λόγος»

Σάββατο 24 Νοεμβρίου

- 09.00-10.30** 6^η Συνεδρία: *Ιστορίες IV*. Προεδρεύει ο Ι. Φούλιας
Μ. Παπανδρίκου: «Το τραγούδι του γάμου “Σήμερα λάμπει ο ουρανός” στον Ελλαδικό χώρο»
Σ. Κοντώση: «Αντανακλάσεις του γερμανικού λιντ στη μουσικοποιητική δομή του τραγουδιού *Της κοπέλας το νερό του Σπύρου Σαμάρα*»
Μ. Ντούρου: «Η νοηματική σημασία των λέξεων και των φράσεων ως παράμετρος σύνθεσης των μελωδικών γραμμών της μελοποιημένης Καβαφικής Ποίησης»
Β. Ι. Glinka: «Η σχέση μουσικής και γλώσσας στα έργα για σόλο φλάουτο Ελλήνων συνθετών»

Διάλειμμα 15 λεπτών

- 10.45-11.55** 7^η Συνεδρία: *Θεωρίες III*. Προεδρεύει η Χ. Αναγνωστοπούλου
Ντ. Ψαλτοπούλου-Καμίνη: «Η γλωσσική σχέση στη μουσικοθεραπεία»
Στ. Τσακαλίδης: «Νοητική ηχητική εικόνα και μουσική, σκέψη και λόγος. Συμπληρωματικές νοητικές διεργασίες στην υπηρεσία της μουσικής εκτέλεσης»
Γ. Κωστελέτος: «Η Μουσική Δοκιμασία Turing: Μουσική αντί Γλώσσα κατά τη νοητική αξιολόγηση υπολογιστικών συστημάτων»

Διάλειμμα 35 λεπτών

- 12.30-14.00** 8^η Συνεδρία: *Θεωρίες IV*. Προεδρεύει ο Μ. Τσέτσος
Θ. Σουλτάνης, Σ. Βοσκαρίδου-Οικονόμου: «Μουσικότητα, αυτός ο άγνωστος: Φωνολογικές και άλλες οδοί στον εντοπισμό μουσικότητας στον ποιητικό λόγο»
Θ. Ζέρβας: «Η αναζήτηση του ηχητικού νοήματος συνόλων φθόγγων σε συνάρτηση με σύνολα γραμμάτων. Πειραματική διερεύνηση και μελοπλασία»
Ν. Πουλάκης: «Μουσική, γλώσσα και νεο-αποικιοκρατικός κινηματογραφικός λόγος: Μία κριτική εθνομουσικολογική προσέγγιση της ταινίας *Avatar* (2009)»
Γ. Φιτσιώρης: «Συναρπαστικές αφηγήσεις: αφήνοντας τη μουσική να γονιμοποιήσει τη φαντασία μας»

Διάλειμμα 15 λεπτών

- 14.15-15.45** 9^η Συνεδρία: *Ιστορίες V*. Προεδρεύει ο Γ. Φιτσιώρης
Α.-Μ. Ρεντζεπέρη-Τσώνου: «Η σχέση μουσικής και λόγου σε τραγούδια του Δημήτρη Θέμελη σε ποίηση Οδυσσέα Ελύτη»
Α. Γεωργιάκη: «Γλώσσα και Κυβερνητική στο *Hoerspiel Κυβερνητικών* (1971) του Α. Λογοθέτη»
Κ. Καρδάμης: «“Ίσως να είναι αλήθεια ότι η μουσική είναι μόνο ένας καλλιτεχνικός συνδυασμός ηχητικών κυμάτων, αλλά δεν υπάρχει λόγος να ξαμολά κανείς τα κύματα αυτά σε εκκωφαντικές θύελλες”: Η μουσική στα έργα του Ιουλίου Βερν»
Ι. Φούλιας: «Η σύνδεση λόγου και μουσικής στις προγραμματικές συμφωνίες του Dittersdorf κατά τις *Μεταμορφώσεις* του Οβιδίου (1781-1782)»

15.45-16.00 Απολογισμός του συνεδρίου

Οργανωτική επιτροπή του συνεδρίου: Ι. Lerch-Καλαβρυτινού, Μ. Τσέτσος,, Χ. Αναγνωστοπούλου